NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY
Priemyselná 2, 824 73 Bratislava 26

Odbor komunikácie a styku s verejnosťou

Hospodárenie s verejnými financiami musí byť obozretné a pod drobnohľadom verejnosti

Najvyšší kontrolný úrad (NKÚ) SR odporúča poslancom zákonodarného zboru, aby na nadchádzajúcej schôdzi parlamentu (jún 2016) zobrali na vedomie návrh štátneho záverečného účtu za rok 2015. Stanovisko kontrolného úradu predloží poslancom jeho predseda Karol Mitrík, pričom kontrolóri konštatujú, že schodok verejnej správy dosiahol v závere roka 2015 úroveň 2,97 %, čo predstavuje sumu 2,318 mld. eur. Celkový dlh Slovenskej republiky tak k 31. 12. 2015 dosiahol úroveň 41,306 mld. eur, čo predstavuje 52,91 % HDP a v porovnaní s rokom 2014 ide o 0,99-percentný pokles pomeru dlhu k HDP. Slovenská republika je v hrubom zadlžení podľa maastrichtských kritérií na 11. mieste z členských štátov Európskej únie, pričom priemer Únie je 85,2 % z HDP. Jednotlivé inštitúcie slovenskej verejnej správy v minulom roku hospodárili s výdavkami na úrovni 37,027 mld. eur a do príjmovej časti ich rozpočtov tiekli finančné zdroje v celkovej výške 34,707 mld. eur.

V jednom z kľúčových ukazovateľov rozpočtu verejnej správy pre rok 2015, podielu schodku verejnej správy na hrubom domácom produkte, došlo k nenaplneniu prognózovaného ukazovateľa, ktorý bol na úrovni 2,49 percentuálneho bodu. Podľa najvyššej kontrolnej inštitúcie kľúčovým dôvodom nenaplnenia rozpočtového cieľa bolo neakceptovanie niektorých transakcií zo strany EUROSTAT-u. Išlo o neštandardné vylúčenie dvoch príjmov v rozpočte verejnej správy, t. j. návratnej finančnej výpomoci zo strany Železničnej spoločnosti Cargo, a. s. vo výške 117 mil. eur a príjmu Štátneho fondu rozvoja bývania z európskych fondov vo výške 198 mil. eur. NKÚ SR je toho názoru, že je potrebné nastaviť jasnejšie princípy pre postup EUROSTAT-u, pre zvýšenie jeho transparentnosti a predvídateľnosti v strategických rozhodnutiach, pričom na túto skutočnosť upozornili tiež audítori z Európskeho dvora audítorov po vykonaní kontroly pravidiel na definovanie štandardov hodnotenia schodku verejnej správy na HDP.

Stanovisko kontrolného úradu, ktoré poslancom predkladá jeho predseda, zdôrazňuje, že v oblasti príjmov štátneho rozpočtu sa premietlo nielen zlepšenie ekonomického prostredia, ale aj zvýšenie efektivity výberu daní či vyššie čerpanie zdrojov Európskej únie. Na druhej strane upozorňuje na to, že vyššie čerpanie európskych fondov na konci roka 2015 malo pre verejné financie jednorazový efekt a opäť sa začínajú opakovať problémy spojené s čerpaním finančnej pomoci z fondov EÚ. Ku koncu roka 2015 boli na úrovni platobných jednotiek čerpané výdavky Únie len v objeme 39,1 mil. eur, pričom od spustenia 3. programovacieho obdobia uplynulo už 29 mesiacov. Kontrolóri upozorňujú tiež na negatívny vývoj v zdravotníctve, pričom nemocnice sa v minulosti oddlžovali už trikrát v sume takmer 1,090 mld. eur a v závere minulého roka sa nový dlh šplhá k 830 mil. eur. Do budúcna sú potrebné opatrenia v Sociálnej poisťovni, pretože v roku 2015 poisťovňa opäť prispela do schodku rozpočtu verejnej správy sumou 257 mil. eur. Výzvou je tiež otázka miery finančnej sebestačnosti slovenskej samosprávy, ktorá je výrazne závislá na grantoch, transferoch zo štátneho rozpočtu.

Daniela Bolech Dobáková, hovorkyňa
Najvyšší kontrolný úrad SR, Priemyselná 2, 842 73 Bratislava
tel: +421 2 501 14 451, mobil:+421 918 765 103, e-mail: daniela.bolech@nku.gov.sk,
www.nku.gov.sk, twitter.com/NKUSR

NKÚ SR vo svojom stanovisku pozitívne hodnotí rast slovenskej ekonomiky, ktorý sa dostal na úroveň 3,6 % a v minulom roku išlo o najvyšší rast za ostatných päť rokov. Tento jav sa v konečnom dôsledku premietol tiež do lepšej situácie na trhu práce. Celková nezamestnanosť poklesla medziročne o 1,7 percentuálneho bodu a v závere roka 2015 sa dostala miera nezamestnanosti na úroveň 11,5 %. Na trhu práce bolo v priebehu predchádzajúceho roka vytvorených 61-tisíc nových pracovných miest, avšak na druhej strane slovenský trh práce nedokázal prakticky riešiť viac ako 314-tisíc ľudí, ktorí sú naďalej bez práce. Kontrolný úrad v tejto súvislosti upozorňuje na skutočnosť, že bezmála 143-tisíc ľudí je nezamestnaných dlhšie ako dva roky, tretinu nezamestnaných tvoria osoby v kategórii 35 až 49 ročných. Z hľadiska štruktúry nezamestnaných je nevyhnutné venovať pozornosť skupine 106-tisíc osôb, ktorí majú len učňovské vzdelanie bez maturity.

Daniela Bolech Dobáková, hovorkyňa
Najvyšší kontrolný úrad SR, Priemyselná 2, 842 73 Bratislava
tel: +421 2 501 14 451, mobil:+421 918 765 103, e-mail: daniela.bolech@nku.gov.sk,
www.nku.gov.sk, twitter.com/NKUSR